

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESARESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Strălnăitatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

SUMAR :

Detentorii Titlurilor de rentă 4%, emise de Statul Român, se pot constitui parte civilă în afacerea fraudelor de la Ministerul de finanțe? de d. Stelian Popescu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

Tribunalul Ilfov, s. II : Zoe Enăchescu ca tutrice a minorei sale fiice cu Maria I. Adamiade și alții, cu o Observație de d. D. Alexandrescu ;

Judecătoria ocolului IV București : Marcu Leibovitz cu Carolina Canfort ;

Articolele 21 și 22 din legea servitorilor, de d. Ion V. Hulubei.

Bibliografie

Detentorii titlurilor de rentă 4% emise de Statul Român se pot constitui parte civilă în afacerea fraudelor săvârșite la Ministerul de Finanțe?

Fraudele săvârșite la Ministerul de finanțe de câți-va funcționari în complicitate cu mai mulți evrei stăpâni sau amployați pe la diferite case de bancă, este cestiunea care a preocupat în rândul întâi și aproape exclusiv opinia publică a țării, de 5 luni încoace.

Fără a ne interesa cât de puțin criticele ce s'au adus instrucției, acum când ordonanța definitivă s'a dat, o cestiune pur juridică se naște.

Cine se poate constitui parte civilă în această afacere, cu alte cuvinte, cine este prejudiciatul după urma acestor fapte penale căruia dă dreptul a se plânge cunoscutul principiu de drept «*orî ce faptă a omului care cauzează altuia prejudiciu, obligă pe acela ce l-a ocazionat să l repare*»?

Aceasta este cestiunea despre care vom trata în articolul de față.

Orî-ce infracțiune a legii penale (art. 1 și 2 Pr. pen.) dă naștere la o acțiune publică, aparținând societății și la o acțiune privată, aparținând celui vătămat prin fapta penală.

Lăsând la o parte acțiunea publică, de care s'a ocupat și se ocupă în destul societatea prin reprezentanții ei, ne vom ocupa de acțiunea privată, care consfințind principiul enunțat mai sus, are de obiect repararea daunelor cauzate prin fapta penală.

Această faptă imputată inculpaților în afacerea fraudelor de la Ministerul de finanțe constă în aceea

că: acești inculpați pentru a realiza câștiguri personale, au falsificat tragerea la sorți a titlurilor de rentă amortibilă 4% a 5000 lei unul, emise de Statul Român și în loc să lase ca sorțul, norocul să fie acela care să decidă care titluri să fie plătite cu anticipație, ei considerați ca eșite la sorți titlurile ce se aflau în posesiunea lor sau a complicilor lor, încasând ast-fel ei singuri diferențele de curs ale titlurilor la care aveau drept să concureze toți posesorii unor asemenea valori. Cursul titlurilor de rentă 4% în timpul când se săvârșeau aceste faimoase falsificări, era de 80 lei sută, așa că diferența încasată în cas de eșire la sorți a titlurilor era pentru posesor de 20 lei la sută; și cum titlurile scoase la sorți erau numai de 5000 lei unul, câștigul, ce se realiza în cas când posesorul ar fi avut norocul să i iasă titlul său, era de 1000 lei de bucată.

Posesorii titlurilor fiind cei păgubiți, s'ar părea că ei au dreptul să se plângă de fapta inculpaților care le ocaziona această păgubă cerând repararea ei, întemeindu-se pe dispozițiunile art. 60 Pr. pen. care spune : «*Orî cine se va socoti vătămat prin vre-o crimă sau delict, va putea aduce plângere și a se constitui parte civilă etc.*».

Soluțiunea cestiunii așa prezentată este numai aparentă și pentru a o lumina în de ajuns este necesar a se examina natura juridică a dreptului de a se constitui parte civilă.

Din examinarea dispozițiilor art. 60 Pr. pen. rezultă că obiectul acțiunii civile, trebuie să fie un fapt penal, acest fapt penal să fi adus un prejudiciu și acest prejudiciu să fie personal și actual aceluia care reclamă.

a) Prin urmare, orî cât de mare ar fi prejudiciul încercat de cine-va dacă faptul care i-l-a ocazionat nu constituie el însuși un fapt pedepsit de Codul penal, nu se poate constitui parte civilă și urmări pretențiunea alături de acțiunea publică pusă în mișcare de societate. «*Il ne suffit donc pas, pour qu'une partie civile soit recevable a joindre son action a celle du ministère public, que le fait dont elle se plaint lui ait porté prejudice, et qu'il soit connexe à un delict; il faut qu'en lui même le fait soit passible d'une peine.*» (M. Mangin, Vol. I, No. 122). Partea civilă nu poate interveni într-o acțiune penală deschisă de Ministerul public dacă nu este o relație directă de la cauză la efect, între faptul ce servă de fundament acțiunii civile și delict. În acest sens doctrina și jurisprudența este de acord și între altele se citează

cazul unui individ a cărui soție se sinucisese cu sublimat corosiv cumpărat de la un spițer și contra căruia Procurorul deschisese acțiune publică pentru-că vînduse otravă contra prescripțiilor regulamentului sanitar. Soțul se constituise parte civilă în acel proces, dar pretenția sa a fost respinsă. (Pandectes, Action Publique Répertoire 1899).

b) Prejudiciul cauzat prin faptul penal, poate fi material sau moral, însă el trebuie să fie apreciabil și probat pentru-că alt-fel, ne putîndu-se determina, judecătorul nu este obligat a ține cont de plîngerea părții civile «il ne suffit pas, pour justifier l'intervention civile d'une personne qu'elle ait été blessée dans ses affections, ses goûts, ou ces habitudes par le fait criminel» (Faustin Hélie, t. 1 No. 541).

Cel ce se plînge trebuie să probeze o pagubă serioasă și apreciabilă, încercată de el în persoana, onoare sau bunuri sale, căci alt-fel care ar fi criteriul după care judecătorul ar putea determina prejudiciul rezultând din sentimentele de afecțiune ce leagă pe victimă de reclamant. (M. Mangin, t. 1, No. 123)?

c) Prejudiciul trebuie să fie *personal* aceluia care se plînge; ast-fel nu se poate constitui parte civilă, într'un delict care ar atinge ordinea publică în general, cum ar fi delictul de atentat la bunurile moravuri, pe motiv că a fost lovit în sentimentele sale, sau a suferit ca cetățean «il ne suffit pas qu'il en eût souffert comme citoyen. car autoriser une action privée à raison d'un délit qui n'intéresse que la société en général ce serait ressusceiter les actions populaires, entièrement abrogées (M. Mangin, t. I, No. 123).

Punîndu-se regula că prejudiciul trebuie să fie *personal*, nu înseamnă că pentru a fi admis la acțiunea civilă, trebuie ca leziunea adusă prin delict să fi fost îndreptată direct contra persoanei cui-va; este de ajuns ca lovind direct pe alte persoane să fi adus atingere onoarei sau persoanei cui-va, se poate lesa personal printr'un delict fără a fi direct victimă de ex. difamațiunea contra femeii se resfrînge aproape tot-d'a-una asupra bărbatului (Faustin Hélie, Garraud).

d) În afară de aceste condițiuni, pentru a fi primit să te constituie parte civilă, mai este necesar să aibî un drept *actual* la reparațiunea prejudiciului. «L'action qui n'aurait pour cause qu'un préjudice éventuel ne serait pas admissible» (Dalloz supl., Tom 14, pg. 353). «Pour être recevable à intenter l'action civile, il faut avoir un droit formé à la réparation du fait dont on se plaint» (M. Mangin, t. 1, No. 123). «Cela se sent assez de soi-même, dit M. Merlin. Il ne suffit pas que le délit puisse un jour vous préjudicier pour que la justice reçoive votre plainte; il faut qu'il vous porte, dès ce moment même, un préjudice réel; il faut que dès aujourd'hui, vous en ressentiez les funestes effets; il faut en un mot, que dans l'instant précis où vous en parlez, votre fortune, votre honneur, votre vie en aient éprouvé les atteintes: sans cela de quoi vous plaindriez vous, si ce n'est d'une vaine terreur? Mais la justice n'est point faite pour s'occuper de vos craintes, peut-être puériles, ni pour suivre l'impulsion de votre inquiète prévoyance: en un mot, ce ne sont pas des visions ce sont des choses qu'il lui faut» (Quest. d'état, t. VI, p. 555).

«Le Dommage doit être *actuel*, c'est-à dire con-

sommé au moment où l'on agit», zice Garraud. De asemeni Sourdat, t. 1, No. 45: «Il faut que le préjudice soit *certain* et comment serait-il certain s'il n'est pas *actuel*. Ces deux conditions n'en font qu'une; elles se complètent l'une par l'autre».

Acestea fiind principiile, cari călăuzesc natura juridică a dreptului de a se constitui parte civilă pentru un prejudiciu decurgînd dintr'un fapt penal, ne rămîne să vedem care este prejudiciul încercat de detentorii titlurilor de rentă a Statului român, și dacă acest prejudiciu întrunește condițiunile enunciate mai sus pentru a da drept detentorilor să se constituie parte civilă în instanța penală angajată.

1. Faptul penal ce formează legătura de la cauză la efect, între plîngerea reclamanților și delict există, nu se poate contesta. El este un fals în acte publice.

2. Prejudiciul putînd fi material sau moral, detentorii de titluri trebuie să-l determine, să-l aprecieze, să-l probeze. Prejudiciu moral, ei nu pot pretinde că au avut; acesta îl poate invoca numai Statul român, emitătorul titlurilor de rentă; numai el încercă un ast-fel de prejudiciu prin depreciera rentei sale, la al căruia bun renume și curs susținut era ținut să lucreze, și prin scăderea creditului său în lumea financiară. Ei pot însă invoca că au încercat prejudiciu material.

Pentru aceasta ar trebui să formuleze pretențiunile lor ast-fel: «Inculpații, falsificînd tragera la sorți a titlurilor de rentă amortibilă 4% a 5000 lei unul, a căror posesiune în mare parte o aveam noi (reclamanții), și declarînd ca eșite la sorți când în realitate erau scoase cu *calcul* și *chibzuință* numai titlurile ce erau în posesiunea inculpaților sau complicilor lor, *ne-au înlăturat șansele* de a fi scoase la sorți unele din titlurile noastre, de unde am fi avut *posibilitatea* unui câștig bănesc rezultat din plata integrală a titlului, care alt-fel valorează mai puțin».

Prin urmare, în speță, dreptul detentorilor de titluri se bazează pe *șansa eșirei la sorți* a titlurilor ce posedau. Această șansă însă constituie ea un drept determinat, apreciabil, cu puțință de a fi probat? Negreșit că nu. Și atunci când nu poți să determini, sau cel puțin să dai puțința judecătorului de a-ți aprecia dreptul tău, mai poți în mod serios să formulezi plîngere bazându-te pe o simplă șansă? «La chance ne présente qu'un intérêt trop éloigné, trop incertain pour autoriser une plainte; il n'est pas possible de déterminer avec certitude le dommage et d'en ordonner la réparation» (M. Mangin, t. 1, p. 176; Faustin Hélie, t. 1, No. 564).

3. Prejudiciul invocat trebuie să fie *personal* adică suferit de chiar acela care îl acuză. Ori-cum ar putea detentorii de titluri cari ar voi să se plîngă, să probeze că titlurile ce ei posedau în momentul tragerii la sorți, ar fi putut eși, dacă nu intervenea falsificare, și ca alare să susție că ei au fost păgubiți cu drept cuvînt.

4. Nici *actual* nu pot susține că este prejudiciul lor, căci pentru aceasta ei ar trebui să probeze că numai cu ocaziunea tragerilor la sorți deja efectuate și falsificate, titlurile lor puteau avea șansă de a eși la sorți, și că din această cauză un eventual noroc în viitor le este cu totul exclus. Trebuie ca chiar în momentul când formulezi plân-

gere, dreptul tău să fie născut adică să poți arăta că ai fost păgubit și care este paguba, iar nu să te întemeezi pe frica că ai putea într-o zi să fii prejudiciat.

Șansa de a fi eșit la sorți titlurile lor în timpul operațiunilor falsificate, cu nimic nu se poate proba după cum nu se poate tăgădui că ele ar putea eși în viitor.

Spre a fi admiși să reclame profitul ce au pierdut, ei ar trebui să arate că acest profit ar fi fost sigur în ordinea naturală a lucrurilor, o șansă eventuală ne putând servi de fundament unui drept. «Le juge ne peut prendre en considération la simple *chance de faire un gain*, l'espérance qu'avait la partie lésée d'augmenter sa fortune et qui lui a été enlevée par le délit» (Haus, t. 2, No. 1061).

Casul petrecut în țara noastră cu ocasiunea falsificării tragerilor la sorți, este unic și nu cunosc în doctrina și jurisprudența francesă ceva la fel. S'au judecat spețe mai mult sau mai puțin apropiate și între altele voi cita pe aceea care insistă mai mult asupra șanselor de câștig: Era cestiunea a se ști dacă persoanele care exercită o profesiune supusă la oare-cari condițiuni de aptitudine și capacitate, cum de ex. medicii, farmaciștii, se pot constitui parte civilă în instanța penală angajată contra unui terțiu care exercită această profesiune fără drept. În doctrină patru opinii s'au format asupra acestei cestiuni.

1. După unii autori între cari Faustin Hélie, Mangin, Haus, Hoffman, acțiunea civilă nu va fi primită «l'action serait, dans tous les cas, non recevable, parce que les membres de la profession n'éprouvent, par suite de l'exercice illégal, qu'une lésion incertaine, hypothétique, et non une lésion personnelle, actuelle et appreciable».

2. După a doua opinie susținută cu multă tărie de Sourdat; (t. I No. 48 și 49) «l'action ne serait recevable que si tous les membres de la corporation se portaient parties civiles, car sans cela, comment savoir si ceux qui agissent seuls ont éprouvé un préjudice personnel».

3. După a treia opinie soluția depinde de o cestiune de fapt: dacă concurența ilicită se face într'un oraș mare, unde membrii corporației sunt în număr aproape ilimitat, nu se poate aprecia prejudiciul problematic suferit de cutare sau cutare membru; pe când dacă acest fapt are loc, într'un oraș mai mic unde nu sunt de cât câțiva membri ai corporației, atunci, prejudiciul se poate aprecia și deci se admite acțiunea civilă: «alors il est clair qu'une concurrence illicite leur-cause un dommage incontestable et appreciable» (Garraud).

4. În fine după a patra părere, acțiunea civilă va fi în tot-d'a-una primită și fără condițiune, de și aprecierea prejudiciului va prezenta oare-cari dificultăți: «mais la difficulté de fixer d'une manière exacte l'intensité du préjudice ne serait pas un motif d'absolution pour le coupable. La mission du juge serait seulement plus difficile à remplir». (Trébutien, t. 2, No. 130. Journal de droit criminel Ach. Morin). Jurisprudența s'a pronunțat în tot-d'a-una în favoarea acestei din urmă păreri.

Din aceste patru păreri, cea mai rațională, mi se pare a fi cea de a doua, susținută de Sourdat, după care, acțiunea civilă nu e admisă de cât dacă toți membrii corporației se constituiesc parte civilă. Numai

în acest singur cas prejudiciul poate fi apreciat; căci dacă se aduce o leziune sau un prejudiciu unei corporațiuni de profesioniști, acel prejudiciu ori-cât de mare sau mic ar fi, tot se poate aprecia în comparație cu totalitatea membrilor corporațiunei. Distincțiunile făcute în opiniunea a treia pe centre populate și mai puțin populate, nu mi se par de loc întemeiate, cum nu mi se pare fundată nici a patra opinie, după care ori-cine se poate constitui parte civilă și pretinde repararea prejudiciului general adus corporației, căci aceasta înseamnă a impieta asupra drepturilor Ministerului Public, singur în drept a apăra interesul general.

Așa dar în cazul fraudelor săvârșite la Ministerul de finance cu falsificarea tragerilor la sorți, detentorii de rentă 4% se pot constitui parte civilă în instanța penală angajată, dacă toți, absolut toți, vor face acest lucru; alt-fel acțiunea lor nu poate fi admisă și este probabil că nici o dată nu vor putea toți să se constituie parte civilă. Rămâne atunci să se constituie parte civilă, în instanța penală angajată pentru a apăra interesul general, numai Statul român, care în calitate de emițător al titlurilor de rentă 4% a încercat prejudiciul moral prin o oare-care sdruncinare a creditului său financiar în lumea capitaliștilor.

Stelian Popescu

Jud. de instrucție la trib. Ilfov

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

TRIBUNALUL ILFOV, Secția II C. c

Președenția D-lui D. FLORESCU, Președinte

Audiența de la 23 Decembrie 1902

Zoe Enăchescu ca tutricea a minorei sale fice cu Maria I.
Adamide și alții

Sentința civilă No. 1050

Copil natural.— Recunoaștere voluntară.— Inadmisibilitate atât din partea tatălui, cât și din partea mamei.

Acțiunea în daune pentru seducțiune.— Poate fi exercitată numai din partea mamei personal, iar nu în numele copilului.

Actele stărei civile.— Faptele ce ele dovedesc.— Act de deces.— Dovedirea numai a faptului morții.

1. *Legiitorul român, nelăsând să atârne numai de voința tatălui său a mamei introducerea în familia legitimă a unui copil natural, nu a admis recunoașterea voluntară nici din partea tatălui, și nici chiar din partea mamei.*

2. *În caz când un bărbat promite de a lua pe o femeie în căsătorie și nu-și execută făgăduința sa, acțiunea în daune, când este admisibilă, nu poate fi exercitată de cât de mama sedusă, în numele ei personal, iar nu în numele copilului născut din relațiunile ce bărbatul ar fi avut cu sus și-a femeie.*

3. *Conform dispozițiilor Codului civil român, actele stărei civile, nefăcând altă dovadă de cât a faptului ce ele sunt menite a constata, ori-ce alte constatări făcute în atare act, nu au nici-o forță probantă în justiție; de unde rezultă că*

un act de deces nu poate să facă altă dovadă de cât aceea a morței ce constată.

S'a prezentat reclamanta asistată de d-nii avocați Tache Ionescu, C. G. Dissescu și M. Gaster, iar pârâții prin d-l avocat V. Athanasovici, cu procură în regulă.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea introdusă cu petițiunea în-reg. la No. 8549, din 6 Martie 1902, prin care d-na Zoe Enăchescu, în calitate de tutrice, ca mamă naturală a minorei sale fiice Olga, chiamă în judecată pe erezii de sânge ai defunctului M. P. Adamiade, spre a fi condamnați la plata sumei de 600 lei lunar, cu titlu de pensiu-ne alimentară, până la definitivă rezolvare a procesului ce este pendinte între părți, acordându-i-se și execuția provisorie;

Având în vedere conclusiunile părților în litigiū și ale d-lui procuror, precum și actele produse în instanță;

Având în vedere că motivele pe care partea reclamantă își întemeiază pretențiunea sa, referitoare la acordarea pensiunei alimentare, sunt următoarele:

1) Recunoasterea făcută de către defunctul M. P. Adamiade înaintea oficerului stărei civile, cu ocasiunea nasterei copilei Olga;

2) Pe baza principiului consacrat de art. 998 C. civ., de oare-ce din greșala comisă de către defunctul Adamiade de a nu se căsători legalmente cu d-na Zoe Enăchescu, muma minorei Olga, s'a creat această situațiune precară copilei de a fi lipsită de întreaga avere la care ar fi avut drept, și prin urmare, moștenitorii lui sunt responsabili a repara cea greșală dându-i cel puțin alimente pentru întreținere; și

3) Pe baza dreptului conferit de Codul musulman.

In ce privește primul motiv:

Considerând că legiuitorul român, în privința dovedirei filiațiunii copiilor naturali, în vedere că stabilirea acestei filiațiunii are drept efect restrângerea drepturilor familiei legitime, nu a lăsat să atârne de voința numai a tatălui său numai a mamei introducerea în familia legitimă a unui copil natural, ca nu ast-fel numai singura voință a tatălui său a mamei să poată face a intra în familie în această calitate o persoană streină;

Că, prin urmare, dacă legiuitorul român nu a admis recunoasterea voluntară a mamei când căutarea maternității este permisă, cu atât mai mult nu putea permite recunoasterea voluntară din partea tatălui, când căutarea paternității pe cale judiciară este interzisă, afară de singurul cas prevăzut de articolul 367 Cod civil;

Că, în fine, prin art. 304 Cod civil legiuitorul vorbind de legitimațiunea copiilor naturali prin căsătoria subsecventă, nu vorbește de cât de recunoasterea făcută chiar în contractul de căsătorie și suprimă cuvintele de «recunoaștere înainte de căsătorie», ce există în art. 337 din Codul francez;

Că așa fiind, motivul invocat de reclamantă cu privire la recunoasterea făcută de defunctul Adamiade în actul de naștere al copilei Olga, este nefondat, și cătă a fi respins ca atare.

In ce privește al doilea motiv:

Considerând că, în susținerea acestui motiv, pe lângă că nu s'a administrat nici o dovadă din care se reesă, culpa lui Adamiade relativ la contractarea căsătoriei dar chiar în cazul când s'ar fi făcut o asemenea dovadă, încă aceasta n'ar putea îndreptăți pe minoară a reclama alimente, de oare-ce prejudiciul dacă a existat, singură care ar fi putut cere repararea lui era d-na Zoe Enăchescu; ori, acțiunea de față este exercitată de sus numita d-nă numai în calitate de tutoare a fiicei sale minore, iar nu și în numele său personal;

Că, prin urmare, și acest al doilea motiv urmează a se respinge ca neîntemeiat.

In ce privește al treilea motiv:

Având în vedere că se afirmă de partea reclamantă,

cum că, conform Codului musulman, copii naturali ar avea dreptul a reclama alimente de la tatăl lor natural;

Având în vedere că, în susținerea acestei afirmațiuni, s'a produs extractul de deces al defunctului M. P. Adamiade, în care martorii, declarați rude cu defunctul, au afirmat că Adamiade este născut în Macedonia, și deci, ar resulta de aci că el este turc, și prin urmare, conf. art. 350 din legea otomană, copila recunoscută, are dreptul la întreținere și educațiune, precum și la moștenire;

Considerând că, conform dispozițiunilor Codului civil actele stărei civile nu fac altă dovadă de cât a faptului ce sunt menite a constata;

Că, ori ce alte constatări, făcute în atare acte, nu au nici o forță probantă în justiție;

Că, prin urmare, extractul invocat de parte ne putând face altă dovadă de cât aceea a decesului lui Adamiade, urmează că afirmațiunea părții să fie respinsă ca nedovedită în fapt;

Considerând că partea reclamantă ne mai uzând de nici un alt mijloc de probațiune în stabilirea pretențiunii sale, cătă a se respinge cererea, ca nefondată.

Pentru aceste motive, redactate de d-l supleant C. C. Bossie, în unire cu conclusiunile d-lui reprezentant al Ministerului public, tribunalul, respinge acțiunea, etc.

(ss) D. Florescu, C. C. Bossie

p. Grefier (s) N. Cristescu

Observație.— Trib. de Ilfov, prin sentința ce publicăm astă-zi, tăgăduște lumina zilei, punând în principiu că legiuitorul nostru n'a admis recunoasterea voluntară a copiilor naturali. De și această soluție a fost consacrată prin mai multe hotărâri judecătorești (¹), totuși ea este, după părerea noastră, inadmisibilă, că una ce nesocotește art. 48 din Codul civil, care, fără nici-o distincțiune între tată și mamă, dispune că *actul de recunoaștere* a unui copil natural se va înscrie în registrele stărei civile cu data sa, și se va menționa *recunoasterea* în marginea actului de naștere, dacă asemenea act există. A tăgădui recunoasterea copiilor naturali însemnează a șterge acest text din Cod. Copilul natural intrând, după sistemul legii noastre, în familia mamei și fiind față cu dinsa și cu rudele ei întocmai ca un copil legitim, singurul mijloc ce el are de a putea intra în familia mamei sale este recunoasterea voluntară și aceea silită. Și odată ce legea a admis recunoasterea silită, adică cercetarea maternității, nu era nici-o rațiune de a nu admite recunoasterea voluntară. Legea ar fi fost, în adevăr, barbară și inumană dacă ar fi impedit pe un părinte de a-și recunoaște greșala sa și de a o repara.

Este adevărat că ilustrul profesor al facultății juridice din Paris, André Weiss în *Tratatul său de drept internațional* (²), combate părerea noastră

(¹) Cpr. Trib. Ilfov, C. Iași și Cas. rom. *Dreptul* din 1894, No. 39 și din 1889, No. 62 Bulet. 1891, p. 406; *Dreptul* din 1896, No. 15 și Bulet. 1896, p. 35.

(²) *Tr. théorique et pratique de droit international privé*, t. IV, p. 31 urm., nota 3.

cu un lux de argumentare, dându-ne cu această ocaziune epitetul de *savant*, pe care de bună-seamă nu-l merităm; însă regretatul Degré și Trib. de Vilcea, prin o sentință foarte strâns motivată, au dovedit cu prisosință că sistemul pe care l'am susținut acum două-deci de ani este singurul juridic în legislația noastră ⁽³⁾.

Care sunt însă formele recunoașterii de bună voe? Aceasta este o altă chestie. După părerea noastră, recunoașterea nu se poate face de cât înaintea ofițerului stărei civile, fie în momentul redactării actului de naștere, fie mai târziu și prin act deosebit. Am arătat aiurea motivele puternice pe care ne întemeiem pentru a susține această teorie ⁽⁴⁾ și nu vom reveni astă-dă asupra

⁽³⁾ Veđi Alex. Degré, *Dreptul*, din 1889, No. 79, p. 635, și din 1891, No. 64. Veđi și *Scr. juridice*, I, p. 74 urm. p. 85 urm. Trib. Vilcea, *Dreptul* din 1900, No. 65. Veđi asupra acestei chestiuni, T. I, partea II a Coment. noastre de drept civil, p. 289 urm. și Tratatul nostru în limba franceză, p. 9. Mai veđi încă observația ce am publicat în *Curierul Judiciar* din 1900, No. 12, p. 97, nota 1.

⁽⁴⁾ Veđi t. I, partea II a Coment. noastre, p. 290 urm.

Vom transcrie aci un raport foarte judicios a d-lui C. Botez, pe atunci procuror la tribunalul din Botoșani, care desleagă foarte bine chestiunea și care a fost aprobat de noi, pe când eram procuror general la Curtea de apel din Iași. Iată acest raport, din 9 Septembrie 1899, No. 7130:

D-le Procuror general,

D-l V. Ionescu ne arată că prezentându-se înaintea ofițerului stărei civile din Botoșani, spre a cere înscrierea în registrele stărei civile, conform art. 48 C. civ., a unui act de recunoaștere din partea sa a copilei Natalia Kulhaneck, născută din convețuirea sa cu D-șoara Maria Kulhaneck din Botoșani, d-l ofițer al stărei civile a refuzat de a face această înscriere, pe motiv că legea nu permite recunoașterea din partea tatălui natural de cât atunci când e făcută prin căsătorie subsequentă, în cazul prescris de art. 304 C. civ.

Chestiunea este delicată și foarte controversată, însă argumentele petiționarului sunt prea puternice spre a trece peste densele, de și majoritatea autorilor cari s'au ocupat de această chestiune îmbrățișează părerea contrară, întemeindu-se pe suprimarea din Codul nostru civil a unor texte din legea franceză, după care e compilat Codul nostru, și anume: art. 334 — 339 și 342, a căror suprimare se explică mai cu samă prin faptul că legea română a înțeles să nu impiedice, ca în Franța, recunoașterea și legitimarea copiilor incestuoși și adulterini, și tot-odată a opri recunoașterea prin act autentic, permițând numai pe acea făcută înaintea ofițerului stărei civile a locului unde este născut copilul recunoscut.

Se pare că refuzul ofițerului stărei civile se întemeiază pe confuziunea ce face între recunoaștere și legitimație, care sunt două acte cu consecinți aproape cu totul deosebite; căci, prin legitimație, un copil dobândește în familie aceleași drepturi ca și copilul legitim, pe când, prin recunoaștere, copilul, cel puțin recunoscut de tatăl său, e departe de a fi protejat de legea noastră, care nu regulează dreptul său la moștenirea tatălui, nici chiar în cazul când data zămislirii corespunde cu data răpirei mamei, în care caz însă-și căutarea paternității este permisă după art. 307 C. civ.; în cât chestiunea prezintă cel mult un interes moral și umanitar, tatăl dobândind asupra copilului recunoscut dreptul de creștere și educație, conform art. 325 și urm. din același Cod, care se ocupa despre puterea părintească și întinderea acestei puteri.

Ne întrebăm ce s'ar putea opune la cererea tatălui de a se recunoaște un copil al său natural, mai cu samă când, pentru diferite împrejurări, legitimarea prin căsătoria subsequentă

lor. Atât Degré ⁽⁵⁾ cât și d-l Tache Ionescu au combătut însă părerea noastră. Acest din urmă autor susține mai cu seamă, în tesa sa pentru doctorat și în *Dreptul* din 1882, No. 73, că recunoașterea poate să aibă loc prin ori-ce act, fie autentic, fie sub semnătură privată, după cum prevede formal art. 370 din Ante-proiectul de revizuire a lui Laurent. Ar fi de dorit ca sistemul propus de amicul nostru, d-l Tache Ionescu, să fie acel legal; căci dacă un act de o mare însemnătate ca testamentul se poate face prin un înscris sub semnătură privată, nu este nici o rațiune de a se prescrie un act autentic pentru recunoașterea copiilor naturali, care nu este de cât o simplă mărturisire. Nu e însă vorba de a arăta cum ar trebui să fie legea, ci cum este în realitate.

Presupunând acum că un părinte și-a recunoscut copilul, acest copil are el dreptul la alimente?

Afirmativa este generalmente admisă atât în Franța ⁽⁶⁾, cât și la noi ⁽⁷⁾. Codul Calimach are, în această privință dispozițiuni care-i fac onoare (art. 221 urm. conrespunzător cu art. 166 urm. din Codul austriac) ⁽⁸⁾.

este cu neputință? Se răspunde că un interes de ordine publică se împotrivesc la această cerere, căutarea paternității fiind oprită după art. 307 din Codul civil. Înțelegem ca ordinea publică să fie tulburată prin introducerea într-o familie a unui copil străin contestat sau nerecunoscut de tatăl său; dar această ordine e departe de a fi vătămată când însuși tatăl, de bună voe, face această recunoaștere. Ba credem chiar că recunoașterea voluntară din partea tatălui e în legătură cu altă ordine de idei de cât oprirea căutării paternității, care presupune o acțiune din partea copilului exercitată în acest scop, iar nu din partea tatălui.

Art. 48 din Codul civil regulează modul înscrierii actului de recunoaștere în registrele stărei civile pentru copil, fără a distinge între recunoașterea tatălui și a mamei. Există chiar o circulară a d-lui ministru de interne, încă din anul 1869, prin care se lămurește modul înscrierii ambelor feluri de recunoaștere, și nu vedem care este textul de lege împotrivor cererii petiționarului Ionescu, pentru-ca d-l ofițer al stărei civile să iea act de recunoașterea copilului său natural, de care îl leagă un interes moral.

Chestiunea fiind totuși delicată, și cazul prezentându-se în practică poate pentru prima oară, cred de a mea datorie să supun chestiunea și aprecierii d-voastre, rugându-vă a ne comunica dacă trebuie să intervenim în sens favorabil la d-l ofițer al stărei civile orașului Botoșani, pentru înscrierea recunoașterii; cu toate că d-voastră personal, în importanta d-voastră lucrare asupra dreptului civil, v'ați pronunțat în sensul afirmativ (T. I, p. 289 urm. și 314).

Primiți, etc.

(s) Procuror: **Corneliu Botez.**

Iată acum și răspunsul care s'a făcut acestui raport:

Răspundând raportului D-v No. 7130/99, vă facem cunoscut că părerea D-v fiind juridică, puteți deslega chestiunea în sensul acestei păreri.

(s) Procuror general: **D. Alexandresco**

⁽⁵⁾ *Scr. juridice*, I, p. 79.

⁽⁶⁾ Veđi Valette, *Cours de C. civil*, p. 310.

⁽⁷⁾ Veđi Alex. Degré, *Datoria alimentară a tatălui natural*, *Scr. juridice*, I, p. 71 urm.

⁽⁸⁾ Veđi t. I, partea II a Coment. noastre, p. 78.

Codul german prevede, de asemenea, că tatăl natural este obligat a alimenta și a întreține pe copilul său, conform condițiunei mamei, până la vârsta de 16 ani, dându-i cele trebuitoare pentru necesitățile vieții, creșterea, educarea și pregătirea lui la o profesiune (art. 1708). O dispoziție lăudabilă din acest Cod (art. 1709) dispune că tatăl dărește alimente copilului său înainte de mamă și rudele ei. «*Der Vater ist vor der Mutter und den mütterlichen Verwandten des Kindes unterhaltspflichtig*».

După art. 186 din Codul italian, datoria de creștere și de educațiune privește pe tată pentru toți copii săi naturali recunoscuți, și această îndatorire nu încetează de cât atunci când copilul are un soț sau descendenți în stare de a-l ajuta. Tatăl are aceeași obligație către descendenții legitimi ai copilului natural săvârșit din viață, când mama lor sau ascendenții de pe mamă nu au mijloace suficiente. «*Eguale obbligazione ha il genitore verso i descendenti legittimi del figlio naturale premorto, etc.*».

Obligația alimentară între tată și copilul natural există și în dreptul musulman ⁽⁹⁾.

Mai toate legislațiunile au căutat să fie, în această privință, cât de umane; numai a noastră a rămas înapoiată; așa că Turcii și Tătarii ne-au luat înainte. Și apoi, după ce avem o lege atât de păcătoasă, unii judecători o fac încă și mai păcătoasă prin interpretarea lor.

D. Alexandresco

JUDECĂTORIA OCOLULUI IV, BUCUREȘTI

Audiența de la 29 Martie 1903

Marcu Leibovitz cu Carolina Canfort

Carte de judecată No. 959

Poprire.—Contestație.—Cine poate face contestație.—Până când se poate face.—Competință.—Cine judecă aceste contestații.—Unde trebuiesc făcute.—Când se judecă.—Validare.—(Art. 400, 458, 463 Pr. civilă).

Gaj.—Ipotecă și privilegiu.—Creanțe chirografare.—Creanțe ipotecare.—Averea ce se poate urmări în cas de creanțe chirografare, și ce se poate urmări în cas de ipotecă.—Dacă creditorul ipotecar poate face poprire pe o sumă de bani a debitorului său înainte de a urmări averea ipotecată.—(Art. 1718, 1719, 1746, 1774, 1775 și 1828 Cod civil).

1) Orî-ce parte interesată poate face contestație la poprirea încuviințată și contestația are a fi judecată înainte de validare.

2) Contestațiile de orî-ce natură ce se vor face la o poprire încuviințată, fie de cel de al treilea poprit, fie de datornicii popriți precum și de creditorii ce urmăresc, sau între ei și datornici, se vor judeca de instanța investită cu cererea de poprire, potrivit regulilor ordinare.

⁽⁹⁾ Vezi *Le droit musulman exposé d'après les sources par Tarnauw* (traducere Eschbach, 1860), p. 110, 111.

3) Contestațiile la poprire se pot face până la cel din urmă act de executare.

4) Gajul creditorilor asupra averii debitorului lor este general sau special: este general și poartă asupra tuturor bunurilor debitorului când acesta este obligat personal adică când creanța este chirografară; este special când se stabilește prin convențiune între debitor și creditor asupra unuiu sau mai multor obiecte imobile anume specificate și afectate la plata datoriei, cu alte cuvinte când creanța este ipotecară.

În primul cas, când debitorul este obligat personal, toate bunurile sale mobile și imobile, prezente și viitoare, răspunde de obligațiile sale, și prețul bunurilor se împarte între creditorii prin analogie, afară de cazul când există între ei cauze legitime de preferință.

În cazul al doilea, adică când creanța este ipotecară, exercițiul dreptului de gaj al creditorului este limitat asupra prețului imobilului ipotecat, și el nu poate urmări altă avere mobilă sau imobilă a debitorului de cât în cazul când prețul bunurilor ipotecate, urmărite și vândute, nu ajunge spre plata creanței sale.

Așa dar, creditorul ipotecar nu poate urmări altă avere a debitorului înainte de a urmări imobilul ipotecat.

Ast-fel, un creditor ipotecar nu poate face poprire pe o sumă de bani a debitorului, aflată în mâna unei terțe persoane, de cât urmărind mai întâi imobilul ipotecat și în cas când din prețul acestui imobil nu s'a îndestulat creanța sa.

S'a ascultat: d-l avocat C. Francovici din partea intimătei Carolina Canfort, care susține că după dispozițiile art. 458 Pr. civ., nu se mai poate face contestație, după ce judecata s'a pronunțat asupra validării poprirei, și

D-l avocat Mușescu din partea contestatorului Marcu Leibovitz, în combateri.

Judecata,

Având în vedere că după dispozițiile art. 458 al. II, Pr. civ., orî-ce parte interesată va putea face contestație la poprirea încuviințată, judecându-se contestația înainte de validare, potrivit art. 400 și următorii din acest Cod; asemenea după dispozițiile art. 463 Pr. civ., contestațiile de orî-ce natură, ce se vor face fie de cel de al treilea poprit fie de datornicii popriți precum și de creditorii ce urmăresc, sau între ei și datornici, se vor judeca de instanța investită cu cererea de poprire, potrivit regulilor ordinare;

Considerând că în speță, creditoarea în baza unui act autentic, a cerut a se face o poprire, care cu ocazia judecării validării, a fost invalidată cu drept de apel. Debitorul spre a obține desființarea poprirei, face contestație la această poprire, cerând și executarea provisorie;

Considerând că după dispozițiile art. 458 Pr. civ. dă drept orî-cărei părți a face contestație, potrivit dispozițiilor art. 400 și urm. Pr. civ., deci contestația se poate face până la cel din urmă act de executare, orî în speță, acest act neavând loc, contestația este admisibilă.

Pentru aceste motive judecata respinge incidentul.

In fond,

Având în vedere susținerile părților ;

Având în vedere că prin contestație, contestatorul tinde la desființarea poprirei ordonată de această judecătorie, în baza unui act de ipotecă, cerând și execuția provisorie, pe motiv, că titlul în virtutea căruia s'a făcut poprirea e o creanță ipotecară, creditorul nu are alt drept de a face să intre în drepturile sale, de cât urmând exproprierea imobilului ipotecat ;

Considerând că, în drept, după art. 1718, 1719, 1746, 1774 și 1828 C. civ. rezultă în mod evident că, gajul creditorilor asupra averii debitorului lor este general sau special. Este general și poartă asupra tuturor bunurilor debitorului, când acesta este obligat personal sau după cum se exprimă doctrina, când creanța este chirografară. Gajul este special când se stabilește prin convențiune între debitor și creditor asupra unuiu său mai multor obiecte imobile anume specificate și afectate la plata datorii ; cu alte cuvinte când creanța este ipotecară. Ast-fel art. 1718 C. civ. zice : «Orî-cine este obligat personal, este ținut de a îndeplini îndatoririle sale cu toate bunurile sale mobile și imobile, prezente și viitoare», iar art. 1746 Cod civ. spune : «Ipoteca este un drept real asupra imobilelor afectate la plata unei obligațiuni ; și art. 1775 zice : «bunurile viitoare ale debitorului nu pot fi obiectul unei ipoteci». În primul cas, când debitorul este obligat personal dreptul de gaj al creditorului se exercită conform art. 1719 în marginile restricțiunei prevăzută în el, și anume : prețul bunurilor se împarte între creditori prin analogie, afară de cazul când există între ei cauze legitime de preferință ; în cazul de al doilea adică când creanța este ipotecară, exercițiul dreptului de gaj al creditorului este limitat asupra prețului imobilului ipotecat art. 1828 spune aceasta formal : «Creditorul nu poate urmări vânzarea imobilelor care nu sunt ipotecate, de cât în cazul când bunurile ce-i sunt ipotecate nu ajung spre plata creanței sale» ; orî dacă creditorului ipotecar 'i este imperios interzis dreptul de a se satisface din vânzarea altor imobile cari compun patrimoniul debitorului său, urmează că dreptul său este mărginit numai la averea acea pe care a primit-o ca gaj, și nu poate a urmări o altă avere fie imobilă sau chiar mobilă a debitorului său ;

Considerând, că de și s'ar invoca că legiuitorul interzice numai urmărirea imobilelor iar nu și a mobililor, art. 1828 care prevede această interdicțiune este o excepțiune, și că excepțiunile nu pot fi întinse peste marginele trase de el, această argumentare nu poate avea aplicațiunea rațională în chestiunea de față, fiind că art. 1828 C. civ., nu este o excepțiune la o regulă ci o consecință naturală a unei excepțiuni pusă de legiuitor în art. 1746, relative la creanțele ipotecare, și basată ea însăși pe principiul consacrat în art. 969 C. civ., după care convențiunile legal făcute au putere de lege între părțile contractate ;

Considerând, că aceasta explică chiar motivul pentru care legiuitorul ar fi interzis creditorului ipotecar dreptul de a urmări altă avere mobilă a debitorului său înainte de a urmări imobilul ipotecat, și tot acestui creditor iar fi lăsat dreptul de a urmări și averea mobilă ;

Considerând, că în speță, fiind vorba de a se urmări o sumă de bani a debitorului, aflată în mâna unei terțe persoane, această poprire urmează a fi desființată întrucât ea nu poate fi urmărită înainte de a se fi urmărit imobilul dat în gaj, oșebit de aceasta cerându-se această urmărire în baza unui act de ipotecă, și întru cât în speță e vorba de o executare a acestui act, care urmează a se executa de instanța car i-au dat învestirea cu formula executorie poprirea cată a fi desființată ;

Considerând, că în ce privește cererea de executare provisorie, în speță, este admisibilă, întru cât prin deținerea pe nedreptă a unei sume de bani, este în pericol în întârziere, cas prevăzut de art. 120 al. 8 Pr. civ.

Pentru aceste motive, admite contestația, desființează poprirea cu execuție provisorie.

p. Jude (s) C. A. Grunau.

grefier (s) Christ. Ionescu

Articolele 21 și 22 din Legea servitorilor

Art. 21. «Autoritățile însărcinate cu judecarea și executarea sunt : în comunele urbane judecătoriile de ocoale, iar în cele rurale judecătoriile comunale».

Art. 22. «Acele autorități sunt obligate a judeca de urgență și cu precădere conflictele dintre stăpâni și servitori, în termen de 48 oare, aplicând amenziile prevăzute în această lege.

Hotărîrea se va da în ultimă instanță, ea va fi definitivă și executorie.—Ultimul aliniat nu ne interesează.

Relativ, s'a vorbit mult despre aceste texte și totuși a mai spune ceva despre ele, nu cred a fi de prisos.

Părerile sunt împărțite, atât dacă primul articol mai are și astăzi întreaga sa putere de odinioară, cât și în ce privește al doilea text, dacă hotărîrile pronunțate în materie de contravenție la legea servitorilor, sunt susceptibile de vre-o cale de atac.

I. Asupra primei chestiuni, sunt de părere, că contravențiunile la legea servitorilor astăzi nu mai pot fi cercetate de cât de judecătoriile de ocol. În adevăr art. 19 și 20 din L. J. P., fixează în mod limitativ competența jud. comunale și nicăeri în ele nu s'a vede că li s'ar atribui și contravențiunile la legea servitorilor, cari în realitate sunt delict, căci amenda poate să se pronunțe mai mare de 25 de lei (V. art. 8 a. 3 C. pen.) ; or judecătoriile comunale nu au în căderea lor de cât numai contravențiuni de simplă poliție. Dacă legiuitorul din 1896 ar fi voit ca aceste instanțe, să poată judeca, așa cum era înainte de desființarea lor în 1894 și contravențiunile despre care vorbim, ar fi trebuit ca acest fapt să'l reînvie prin text expres, ceea ce nefăcând, art. 21 citat se găsește manifest contrar art. 19 și 20 din L. J. P., posterioară celei dintâi, și ca atare e abrogat.

De aceeași părere este și trib. Iași s. I, căci în contra cărței No. 248/900, s'a invocat ca motiv de casare între altele și incompetența judecătorului de ocol (Copou-Iași), afacerea trebuind a fi cercetată de judecătoria comună. Trib. prin sentința No. 911/900 a respins acest motiv pe considerentul că legea judecătoriilor de pace e posterioară legii servitorilor.

D-l ministru de justiție are aceleași vederi, după cum rezultă din ordinul No. 18240/99, în urma raportului No. 14748/99 a jud. ocol. Copou. Răspunsul ministerului, pot afirma, că este dat în urma avizului cerut d-lui D. Alexandresco, pe atunc procuror general la Înalta Curte de casație, așa că probabil și d-sa împărtășește părerea ce susținem.

În contra noastră avem : pe d-l Botez —v. Cod. de ședință al jud. de pace pag. 668 text și notă, Trib. Prahova s. II. în *Dreptul* din 1897 pag. 432, pare a susține același lucru în unul din considerentele sentinței sale.

D-l Fr. Stancioviță este de o părere intermediară, arătând în tratatul său «*Călăuza jud. comunale*»

că aceste contravențiuni la legea servitorilor, se judecă de sus zisele instanțe, însă ele nu pot pronunța cartea în ultimă instanță, de cât dacă amenda nu-î mai mare de 5 lei, alt-fel va fi un drept de apel, putând pronunța chiar maximul de 50 de lei vădută în art. 18 legea servitorilor. —(op. citat, p. 126 și urm.).

II. Asupra chestiunii a doua, după ce voi arăta cum se prezintă în jurisprudență și doctrină, cel puțin pe atât cât imi este mie cunoscut, voi spune și părerea mea.

Relativ la definitivitatea hotărârilor, ce se pronunță în materie de contravenție la legea servitorilor, trib. Prahova s. II prin sentința deja citată stabilește că chiar dacă amenda e mai mare de 25 de lei, cartea se pronunță în ultimă instanță. Trib. Iași s. I prin hotărârea deja citată No. 911/900, recunoaște de asemenea dreptul de recurs contra cărților date în materie de contravențiuni la legea servitorilor. Trib. Iași s. II însă prin hotărârea No. 314 901, susține, că în baza art. 69 L. J. P., apelul nu-î admisibil în materia ce ne ocupăm, de cât dacă amenda pronunțată de judecător nu-î mai mare de 25 lei. Precum vedem e o adevărată anarhie. Mai departe, trib. Botoșani prin sentința publicată în *Dreptul* din 1900 pag. 334, hotărăște în majoritate, că în această materie condamnățiunile sunt definitive și executorii, întru cât textul e categoric și nu poate primi altă interpretare de cât cea strictă a redacțiunii. De această părere suntem și noi.

D-l Botez —V. op. citat, pag. 509 — e de aceeași opinie ca și trib. Prahova, și susține cu multă putere de convingere ca recursul să fie admisibil contra cărților pronunțate în materie de contravenție la legea servitorilor, căci nu-î un text formal, care să rădica condamnatului beneficiul unei căi așa de importante. Că chiar, zice minoritatea trib. Botoșani în sentința de mai sus, dacă penultimul aliniat de sub art. 22 legea servitorilor ar fi categoric de a rădica dreptul de recurs, se găsește însă abrogat de art. 98 L. J. P.

Cu toată existența acestui text — 98 L. J. P. — toată lumea e de acord a recunoaște, că dreptul de recurs nu există în contravențiuni la legea comerțului ambulant; iar textul art. 18 al. 2 din această lege, după cum voi dovedi, nu-î mai clar ca art. 22 legea servitorilor și nici legea comerțului ambulant nu-î posterioară L. J. P. și totuși să împacă cu art. 18 citat. Art. 22 din legea servitorilor așa cum este el, a trăit sub legea din 9 Martie 1879 și sub cea din 1 Martie 1894, în care textele 82 și 50 nu sunt întru nimic, în cea ce ne privește, diferite de art. 98 din legea actuală J. P.; de ce dar tocmai acum să se găsească abrogat? Dar puterea păreri protivnice nici nu stă aici, ci că art. 22 legea servitorilor nu rădică în mod categoric dreptul de recurs. Pentru a dovedi că susținerea e neîntemeiată, voi arăta, în cât să poate din scurt, desbaterile urmate în parlament relativ la materie și din cară să poate scoate limpede sensul legii. Recunosc că chestia e delicată, dar nu poate avea altă soluție, cred, de cât cea dată de noi.

În Senat în ședința din 13 Aprilie 1902, s'a luat în cercetare art. 20 din legea servitorilor, ce era ast-fel redactat: «autoritățile însărcinate cu apli-

care și executarea legii de față sunt: în comunele urbane polițiile, iar în cele rurale primăriile».

Art. 21. «Aceste autorități hotărăsesc asupra conflictelor dintre stăpâni și servitori și aplică amenziile prevădute de legea de față.

Hotărârile date de aceste autorități sunt somare, definitive și executorie».

Cu multă viciune s'a combătut o așa de mare putere în mâna administrației, care negreșit să zicea că va abuza de ea (pe atunci nici vorbă nu era de o administrație model). D-l Laurian stăruie ca jud. de ocol să judece aceste contravenții și după procedura lui proprie. D-nu Lascăr Catargiu și N. Negri însă, cel întâi ca prezident al consiliului și cel al doilea ca raportor, au combătut pe d-l Laurian zicând: «că dacă nu se votează neciuntit art. 20 și 21, legea nu mai face două parale; căci la judecătorul de ocol sunt opoziții, contestație, apel și atunci până la tranșare trebuie să așteptăm zile și luni întregi». — În sfârșit din Senat textul a eșit modificat în sensul că hotărârile ce se vor da, vor putea fi apelate în termen de 8 zile la Prefect.

În Cameră, comitetul delegaților schimbă articolele așa cum se găsesc astăzi; iar în desbaterile din 27 Maiu 1892 să stăruia cu multă tărie ca hotărârile să se dea în primă instanță, sau cel puțin acele a jud. comunale să se pronunțe cu apel, fie el ori cât de scurt. Pentru motive de celeritate s'a respins ori ce drept de atac a acestor cărți, chiar fie date de jud. comunale, fixându-se că hotărârile să dau în ultimă instanță, sunt definitive și executorii. Mai limpede nici nu să poate.

Cred că este pe deplin stabilit, că una din principala preocupare a legiuitorului din 1892 a fost, ca în materie de contravenție la legea servitorilor, cărțile ce se vor pronunța să nu fie susceptibile de nici o cale de recurs, iar această idee s'a tradus destul de clar prin penultimul aliniat de sub art. 22 din zisa lege.

Ion V. Hulubei

Jude ocolul Copou, Iași

Țigănași. 26. III. 1903

BIBLIOGRAFIE

A apărut:

COMPLETAT cu ULTIMELE LEGI și REGULAMENTE

Codul general al României

Codurile și legile uzuale în vigoare

1860—1903

3 volume 4850 pag.

Coprinzând: Constituția și Legea electorală adnotate cu jurisprudența casei; toate Codurile, Legile uzuale, Regulamentele, Decretele, Convențiile comerciale și Convențiile de extrădare; în vigoare astăzi în România.

Adnotat cu trimiteri, note explicative și înzestrat cu indexe alfabetice și cronologice de

C. HAMANGIU

Prim-procuror la tribunalul Ilfov

Toate trei volumele legate elegant și flexibile în piele, și puse într'un toc de carton COSTĂ 25 DE LEI.

Comandele se fac direct către Administrația ziarului *Curierul Judiciar*, care va expedia imediat volumele franco, contra ramburs (plata făcută după primirea volumelor la domiciliu).